

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βρυξέλλες, 7 Μαΐου 2024
(OR. en)

2023/0077/B(COD)

PE-CONS 2/24

ENER 11
ENV 27
CLIMA 17
COMPET 22
CONSOM 6
FISC 3
CODEC 28

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944 όσον
αφορά τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της
Ένωσης

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/...
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944
όσον αφορά τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 194 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

¹ ΕΕ C 293 της 18.8.2023, σ. 112.

² ΕΕ C, C/2023/253, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/253/oj>.

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Απριλίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Από τον Σεπτέμβριο του 2021 παρατηρούνται πολύ υψηλές τιμές και αστάθεια στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως ανέφερε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) στην τελική αξιολόγηση του σχεδιασμού της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ που πραγματοποίησε τον Απρίλιο του 2022, το φαινόμενο αυτό οφείλεται κυρίως στην υψηλή τιμή του αερίου, το οποίο χρησιμοποιείται ως εισροή για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- (2) Η κλιμάκωση του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας⁴, καθώς και οι συνακόλουθες διεθνείς κυρώσεις που επιβάλλονται από τον Φεβρουάριο του 2022, έχουν οδηγήσει σε κρίση στον τομέα του αερίου, έχουν διαταράξει τις παγκόσμιες αγορές ενέργειας, έχουν επιδεινώσει το πρόβλημα των υψηλών τιμών του αερίου και έχουν επιφέρει σημαντικές δευτερογενείς επιπτώσεις στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει προκαλέσει επίσης αβεβαιότητα όσον αφορά τον εφοδιασμό με άλλα βασικά προϊόντα, όπως ο λιθάνθρακας και το αργό πετρέλαιο, τα οποία χρησιμοποιούνται σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Αυτή η αβεβαιότητα έχει ως αποτέλεσμα μια σημαντική επιπλέον αύξηση της αστάθειας των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η μειωμένη διαθεσιμότητα αρκετών πυρηνικών αντιδραστήρων και η χαμηλή παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας έχουν εντείνει περαιτέρω την αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας.

⁴ EE L 198 της 22.7.2006, σ. 18.

- (3) Ως απάντηση στην κατάσταση αυτή, η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 13ης Οκτωβρίου 2021, με τίτλο «Αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ενέργειας: μια εργαλειοθήκη για δράση και στήριξη», πρότεινε εργαλειοθήκη μέτρων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν η Ένωση και τα κράτη μέλη της τόσο για την αντιμετώπιση των άμεσων επιπτώσεων των υψηλών τιμών ενέργειας στους οικιακούς πελάτες και τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων μέτρων εισοδηματικής στήριξης, φορολογικών ελαφρύνσεων και μέτρων εξοικονόμησης και αποθήκευσης ενέργειας, όσο και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε μελλοντικούς κλυδωνισμούς των τιμών. Στην ανακοίνωσή της, της 8ης Μαρτίου 2022, με τίτλο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια», η Επιτροπή παρουσίασε σειρά πρόσθετων μέτρων για την ενίσχυση της εργαλειοθήκης και την αντιμετώπιση των αυξανόμενων τιμών ενέργειας. Στις 23 Μαρτίου 2022 η Επιτροπή θέσπισε επίσης προσωρινό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση ορισμένων επιδοτήσεων με σκοπό την άμβλυνση των επιπτώσεων των υψηλών τιμών ενέργειας.
- (4) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της της 18ης Μαΐου 2022, παρουσίασε το «σχέδιο REPowerEU» αυτής, το οποίο εισήγαγε πρόσθετα μέτρα που επικεντρώνονται στην εξοικονόμηση ενέργειας, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού, τον στόχο της αυξημένης ενεργειακής απόδοσης και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας, με στόχο τη μείωση της εξάρτησης της Ένωσης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, πρότεινε δε την αύξηση του στόχου της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά την ακαθάριστη τελική κατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας στο 45 %. Επιπλέον, στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Μαΐου 2022, με τίτλο «Βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις στην αγορά ενέργειας και μακροπρόθεσμες βελτιώσεις στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας – σχέδιο δράσης», εκτός από πρόσθετα βραχυπρόθεσμα μέτρα για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας, προσδιορίστηκαν πιθανοί τομείς βελτίωσης του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ παράλληλα εξαγγέλθηκε η πρόθεση να αξιολογηθούν οι τομείς αυτοί με σκοπό την αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου.

- (5) Για την επείγουσα αντιμετώπιση της κρίσης των τιμών της ενέργειας και των ανησυχιών για την ασφάλεια, αλλά και για την αντιμετώπιση των αυξήσεων των τιμών για τους πολίτες, η Ένωση εξέδωσε σειρά νομικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵, με τον οποίο θεσπίστηκε ισχυρό καθεστώς αποθήκευσης αερίου, του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου⁶, με τον οποίο θεσπίστηκαν αποτελεσματικά μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου⁷, με τον οποίο θεσπίστηκαν καθεστώτα περιορισμού των τιμών για την αποφυγή συγκυριακών υπερκερδών τόσο στην αγορά αερίου όσο και στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, και του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου⁸, με τον οποίο θεσπίστηκαν μέτρα για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2017/1938 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 σχετικά με την αποθήκευση αερίου (ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 17).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου (ΕΕ L 206 της 8.8.2022, σ. 1).

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας (ΕΕ L 261 I της 7.10.2022, σ. 1).

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας (ΕΕ L 335 της 29.12.2022, σ. 36).

- (6) Μια αγορά ενέργειας η οποία είναι ενοποιημένη σε ικανοποιητικό βαθμό και η οποία ερείδεται στους κανονισμούς (ΕΕ) 2018/1999⁹, (ΕΕ) 2019/942¹⁰ και (ΕΕ) 2019/943¹¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στις οδηγίες (ΕΕ) 2018/2001¹², (ΕΕ) 2018/2002¹³ και (ΕΕ) 2019/944¹⁴ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, νομοθετικές πράξεις που συνήθως αναφέρονται από κοινού ως δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους» και εκδόθηκαν το 2018 και το 2019, επιτρέπει στην Ένωση να αποκομίζει τα οικονομικά οφέλη μιας ενιαίας αγοράς ενέργειας σε όλες τις συγκυρίες, διασφαλίζοντας παράλληλα ασφάλεια του εφοδιασμού και υποστηρίζοντας τη διαδικασία απανθρακοποίησης, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα. Η διασυνδεδεσιμότητα διασφαλίζει επίσης ασφαλέστερη, πιο αξιόπιστη και πιο αποδοτική λειτουργία των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και καλύτερη ανθεκτικότητα έναντι των πρόσκαιρων κλυδωνισμών των τιμών.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22).

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54).

¹² Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

¹³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 210).

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

- (7) Για την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και την επίτευξη των στόχων της κλιματικής και της ενεργειακής μετάβασης απαιτείται σημαντική αναβάθμιση του ενωσιακού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει τεράστιες αυξήσεις δυναμικότητας της παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με μεταβαλλόμενες παραγόμενες ποσότητες ανάλογα με τον καιρό και διαφορετικά πρότυπα ροής ηλεκτρικής ενέργειας σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στη νέα ζήτηση, όπως φέρ' ειπείν για τα ηλεκτρικά οχήματα και τις αντλίες θερμότητας. Οι επενδύσεις σε δίκτυα, εντός και εκτός συνόρων, έχουν ζωτική σημασία για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του εφοδιασμού. Τέτοιες επενδύσεις είναι αναγκαίες σε ένα περιβάλλον όπου η ανανεώσιμη ενέργεια και η ζήτηση απέχουν μεταξύ τους περισσότερο από ό, τι στο παρελθόν, για την διασύνδεση της ανανεώσιμης ενέργειας και της ζήτησης και, εν τέλει, για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια. Επομένως, οποιαδήποτε μεταρρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης θα πρέπει να συντείνει στην περαιτέρω ενοποίηση του ευρωπαϊκού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να διασφαλιστούν η επίτευξη επιπέδου διασυνδεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας, σε κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με τον στόχο διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας για το 2030 σε ποσοστό τουλάχιστον 15 % κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 στοιχείο δ) σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, η χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, της εν λόγω δυναμικότητας διασύνδεσης για το διασυνοριακό εμπόριο και η κατασκευή ή η αναβάθμιση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και των υποδομών συνδεσιμότητας της Ένωσης, όπως τα έργα κοινού ενδιαφέροντος της Ένωσης όπως συστήνονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵. Θα πρέπει να παρέχεται επαρκής συνδεσιμότητα σε όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Ένωσης, καθώς έτσι θα έχουν μεγάλες ευκαιρίες να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και στον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ένωσης. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο αναγνωρίζει τους ειδικούς περιορισμούς τους και προβλέπει τη θέσπιση ειδικών μέτρων σε σχέση με αυτές.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45).

- (8) Ο σημερινός σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχει, μεταξύ άλλων, συμβάλει στην εμφάνιση νέων και καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και μέτρων στις λιανικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, που υποστηρίζουν την ενεργειακή απόδοση και την υιοθέτηση της ανανεώσιμης ενέργειας και ενισχύουν τις δυνατότητες επιλογής, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να μειώσουν τους οικείους λογαριασμούς ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής μικρής κλίμακας και αναδυόμενων υπηρεσιών για την παροχή απόκρισης ζήτησης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ψηφιοποίησης του ενεργειακού συστήματος, όπως η ενεργή συμμετοχή των καταναλωτών, αποτελεί βασικό στοιχείο των μελλοντικών αγορών και συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να γίνονται σεβαστές οι επιλογές των καταναλωτών και να τους παρέχεται η δυνατότητα να επωφελούνται από πληθώρα συμβατικών προσφορών, καθώς και να εξασφαλίζεται η προστασία των οικιακών πελατών από τις υψηλές τιμές κατά τη διάρκεια ενεργειακής κρίσης. Ως ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος νοείται η σχεδίαση και λειτουργία του ενεργειακού συστήματος ως συνόλου, αποτελούμενου από πολλαπλούς ενεργειακούς φορείς, υποδομές και τομείς κατανάλωσης, με τη δημιουργία ισχυρότερων δεσμών μεταξύ τους, σε συνέργεια μεταξύ τους και με συνδρομή της ψηφιοποίησης, με σκοπό την παροχή ασφαλούς, προσιτής, αξιόπιστης και βιώσιμης ενέργειας.
- (9) Εν μέσω της ενεργειακής κρίσης, ο σημερινός σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έφερε στο φως ορισμένες αδυναμίες και απρόσμενες συνέπειες που συνδέονται με τον αντίκτυπο των υψηλών και ευμετάβλητων τιμών των ορυκτών καυσίμων στις βραχυπρόθεσμες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, που αφήνουν εκτεθειμένα νοικοκυριά και επιχειρήσεις σε σημαντικές εκτινάξεις των τιμών και σε συνακόλουθες επιπτώσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας.

- (10) Η ταχύτερη ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας και καθαρών ευέλικτων τεχνολογιών αποτελεί τον πλέον βιώσιμο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο για τη διαρθρωτική μείωση της ζήτησης ορυκτών καυσίμων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για απευθείας κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας μέσω του εξηλεκτρισμού της ενεργειακής ζήτησης και της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος. Λόγω του χαμηλού λειτουργικού κόστους τους, οι ανανεώσιμες πηγές μπορούν να έχουν θετική επίδραση στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας σε ολόκληρη την Ένωση και να μειώσουν την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων.
- (11) Οι αλλαγές στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των πλέον ευάλωτων, θα κομίσουν τα οφέλη από την αυξανόμενη ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και την ενεργειακή μετάβαση στο σύνολό της και, εν τέλει θα πρέπει να προστατεύουν τους καταναλωτές από ενεργειακές κρίσεις και να αποτρέπουν τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας για μεγαλύτερη μερίδα οικιακών καταναλωτών. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να μετριάζουν τον αντίκτυπο των υψηλών τιμών των ορυκτών καυσίμων, ιδίως του αερίου, στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο να μπορέσουν οι οικιακοί καταναλωτές και οι επιχειρήσεις να αποκομίσουν μακροπρόθεσμα τα οφέλη της οικονομικά προσιτής και εξασφαλισμένης ενέργειας από βιώσιμες ανανεώσιμες πηγές και πηγές χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και τα οφέλη ενεργειακά αποδοτικών λύσεων για τη μείωση του συνολικού ενεργειακού κόστους, κάτι που μπορεί να μειώσει την ανάγκη επέκτασης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και της ισχύος παραγωγής.
- (12) Η μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποσκοπεί στην επίτευξη οικονομικά προσιτών και ανταγωνιστικών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας για όλους τους καταναλωτές. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η εν λόγω μεταρρύθμιση αναμένεται να ωφελήσει όχι μόνο τους οικιακούς πελάτες, αλλά και την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών της Ένωσης, διευκολύνοντας την υλοποίηση των απαιτούμενων επενδύσεων σε καθαρή τεχνολογία για να επιτύχουν τη μετάβασή τους σε μηδενικές καθαρές εκπομπές. Η ενεργειακή μετάβαση στην Ένωση είναι ανάγκη να στηρίζεται σε μια ισχυρή βάση για την παραγωγή καθαρής τεχνολογίας. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα στηρίξουν τον οικονομικά προσιτό εξηλεκτρισμό της βιομηχανίας και τη θέση της Ένωσης ως παγκόσμιας ηγέτιδας δύναμης όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία στις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας.

- (13) Η σύνδεση νέων εγκαταστάσεων παραγωγής και ζήτησης με το δίκτυο, ιδίως σταθμών παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, συχνά αντιμετωπίζει καθυστερήσεις στις διαδικασίες σύνδεσης δικτύου. Ένας από τους λόγους για τις καθυστερήσεις αυτές είναι η έλλειψη διαθέσιμης δυναμικότητας του δικτύου στην τοποθεσία που έχει επιλέξει ο επενδυτής, γεγονός που συνεπάγεται την ανάγκη επεκτάσεων ή ενισχύσεων του δικτύου για τη σύνδεση των εγκαταστάσεων με το σύστημα με ασφαλή τρόπο. Μια νέα απαίτηση για τους διαχειριστές συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής, να δημοσιεύουν και να επικαιροποιούν πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα για νέες συνδέσεις στις περιοχές που καλύπτουν θα διευκολύνει την πρόσβαση των επενδυτών σε πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα του δικτύου εντός του συστήματος και, ως εκ τούτου, θα επιταχύνει την λήψη αποφάσεων, κάτι που, με τη σειρά του, θα επιταχύνει την απαιτούμενη ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, από τους διαχειριστές συστημάτων διανομής. Παρότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν να μην εφαρμόζουν την εν λόγω απαίτηση σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που εξυπηρετούν λιγότερους από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες ή εξυπηρετούν μικρά απομονωμένα δίκτυα, θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις εν λόγω επιχειρήσεις να παρέχουν στους χρήστες του συστήματος τις εν λόγω πληροφορίες μία φορά ανά έτος και να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων διανομής για τον σκοπό αυτόν. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής θα πρέπει επίσης να δημοσιεύουν τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των διαθέσιμων δυναμικοτήτων δικτύου, όπως υφιστάμενη ζήτηση και ικανότητα παραγωγής, τις παραδοχές για την αξιολόγηση της πιθανής περαιτέρω ενσωμάτωσης πρόσθετων χρηστών συστήματος, τις σχετικές πληροφορίες για πιθανή περικοπή ενέργειας και την προσδοκία επικείμενων σχετικών αναπτύξεων του δικτύου.

- (14) Επιπλέον, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χρονοβόρων διαδικασιών απάντησης στα αιτήματα σύνδεσης με το δίκτυο, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής θα πρέπει να παρέχουν σαφείς και διαφανείς πληροφορίες στους χρήστες του συστήματος σχετικά με την κατάσταση και την επεξεργασία των αιτημάτων σύνδεσής τους. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής θα πρέπει να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος και να τις επικαιροποιούν σε τακτική βάση, τουλάχιστον ανά τρίμηνο.
- (15) Σε περιοχές όπου τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας έχουν περιορισμένη ή μηδενική δυναμικότητα δικτύου, οι χρήστες του δικτύου που ζητούν σύνδεση με το δίκτυο θα πρέπει να μπορούν να επωφελοούνται από τη δημιουργία μη σταθερής, ευέλικτης συμφωνίας σύνδεσης. Η εν λόγω συμφωνία σύνδεσης, για παράδειγμα, θα λάμβανε υπόψη την αποθήκευση ενέργειας ή θα περιόριζε τον χρόνο κατά τον οποίο ένας σταθμός ηλεκτροπαραγωγής μπορεί να εγχέει ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο ή τη δυναμικότητα που μπορεί να εξάγεται, επιτρέποντας τη μερική σύνδεσή του. Οι διαχειριστές συστημάτων θα πρέπει να προσφέρουν τη δυνατότητα δημιουργίας ευέλικτων συμφωνιών σύνδεσης σε αυτές τις περιοχές. Η ρυθμιστική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή, όταν ένα κράτος μέλος έχει προβλέψει σχετικά θα πρέπει να αναπτύξει πλαίσια για τη δημιουργία τέτοιων ευέλικτων συνδέσεων από τους διαχειριστές συστημάτων, διασφαλίζοντας την ιεράρχηση των ενισχύσεων του δικτύου που παρέχουν τις δομικές λύσεις, τη μετατροπή των συμφωνιών μη σταθερής σύνδεσης σε συμφωνίες σταθερής σύνδεσης μόλις είναι έτοιμα τα δίκτυα, τη διασφάλιση ευέλικτων συνδέσεων ως μόνιμη λύση για περιοχές όπου η ενίσχυση του δικτύου δεν είναι αποδοτική και, στο μέτρο του δυνατού, την προβολή των αναμενόμενων επιπέδων περικοπών στο πλαίσιο της συμφωνίας ευέλικτης σύνδεσης για τους χρήστες του δικτύου που ζητούν σύνδεση με το δίκτυο.

- (16) Κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης, οι καταναλωτές ήταν εκτεθειμένοι σε εξαιρετικά ασταθείς τιμές στη χονδρική αγορά ενέργειας και είχαν περιορισμένες ευκαιρίες συμμετοχής στην αγορά ενέργειας. Ως αποτέλεσμα, πολλοί οικιακοί πελάτες αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και δεν είναι σε θέση να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους. Εκείνοι που επλήγησαν περισσότερο είναι οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που επηρεάζονται από την ενεργειακή φτώχεια, ωστόσο και οι οικιακοί πελάτες μεσαίου εισοδήματος βρέθηκαν αντιμέτωποι με τέτοιες δυσκολίες. Οι υψηλές τιμές της ενέργειας θα μπορούσαν επίσης να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία, την ευεξία και τη συνολική ποιότητα ζωής των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να βελτιωθούν τα δικαιώματα και η προστασία των καταναλωτών, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να επωφεληθούν από την ενεργειακή μετάβαση και να μην επιδρούν οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις των τιμών στις αγορές ενέργειας στους οικείους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και να επανεξισορροπηθεί ο κίνδυνος μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών.
- (17) Οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ευρύ φάσμα προσφορών, ώστε να μπορούν να επιλέγουν τη σύμβαση που αντιστοιχεί στις ανάγκες τους. Ωστόσο, οι προμηθευτές έχουν μειώσει τις προσφορές τους, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή σπανίζουν και η ποικιλία των προσφορών είναι πλέον περιορισμένη. Οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν πάντα τη δυνατότητα να επιλέγουν μια οικονομικά προσιτή σύμβαση ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή, ενώ οι προμηθευτές δεν θα πρέπει να μπορούν να τροποποιούν μονομερώς τους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις ή να καταγγέλλουν τη σύμβαση πριν από τη λήξη της. Ωστόσο, οι συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης παραμένουν σημαντικές, η δε αύξηση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των λογαριασμών ενέργειας των καταναλωτών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούν τους προμηθευτές που έχουν περισσότερους από 200 000 τελικούς πελάτες και προσφέρουν μόνο συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης από την υποχρέωση να προσφέρουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή, υπό την προϋπόθεση ότι μια τέτοια εξαίρεση δεν έχει αρνητικό αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και ότι εξακολουθούν να υπάρχουν επαρκείς επιλογές συμβάσεων ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή.

- (18) Όταν οι προμηθευτές δεν διασφαλίζουν επαρκή αντιστάθμιση κινδύνου για το οικείο χαρτοφυλάκιο ηλεκτρικής ενέργειας, οι μεταβολές στις τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να τους αφήσουν εκτεθειμένους σε οικονομικό κίνδυνο και, κατ' επέκταση, σε κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεών τους, με αποτέλεσμα το κόστος να μετακυλίεται στους καταναλωτές και σε άλλους χρήστες του δικτύου. Ως εκ τούτου, οι προμηθευτές θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκή αντιστάθμιση κινδύνου όταν προσφέρουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή. Μια κατάλληλη στρατηγική αντιστάθμισης κινδύνου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την πρόσβαση των προμηθευτών στην οικεία παραγωγή και κεφαλαιοποίηση, καθώς και την έκθεσή τους σε μεταβολές των τιμών της αγοράς χονδρικής, το μέγεθος του προμηθευτή ή τη δομή της αγοράς. Κατάλληλες στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου μπορούν να διασφαλίζονται με την τήρηση γενικών κανόνων χωρίς τη διενέργεια ειδικής επανεξέτασης των θέσεων ή των στρατηγικών μεμονωμένων προμηθευτών. Οι δοκιμές αντοχής και οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για τους προμηθευτές θα μπορούσαν να αποτελέσουν κατάλληλα εργαλεία για την αξιολόγηση των στρατηγικών αντιστάθμισης κινδύνου των προμηθευτών.

- (19) Οι καταναλωτές θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τον προμηθευτή που τους προσφέρει την τιμή και την υπηρεσία που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους. Χάρη στην πρόοδο της τεχνολογίας μέτρησης και τοπικής μέτρησης σε συνδυασμό με την τεχνολογία των πληροφοριών και επικοινωνιών είναι τεχνικά εφικτό να υπάρχουν περισσότεροι από ένας προμηθευτές για μεμονωμένες εγκαταστάσεις. Οι πελάτες θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν χωριστό προμηθευτή ιδίως για την ηλεκτροδότηση συσκευών όπως αντλίες θερμότητας ή ηλεκτρικά οχήματα που έχουν ιδιαίτερα υψηλή κατανάλωση ή που έχουν επίσης τη δυνατότητα να μεταβάλλουν αυτόματα την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογα με τα μηνύματα των τιμών. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να επιτρέπεται στους πελάτες να καλύπτουν μέσω του ενιαίου σημείου σύνδεσης για τις εγκαταστάσεις τους περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης, έτσι ώστε διαφορετικές συσκευές να μπορούν να μετρώνται και να τροφοδοτούνται χωριστά. Τα σημεία μέτρησης θα πρέπει να διακρίνονται σαφώς μεταξύ τους και να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες τεχνικούς κανόνες. Οι κανόνες για την κατανομή των σχετικών δαπανών θα πρέπει να καθορίζονται από τα κράτη μέλη. Μερικά έξυπνα συστήματα μέτρησης μπορούν να καλύπτουν απευθείας περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και επομένως καθιστούν εφικτό για τους πελάτες να έχουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή συμφωνίες κοινής χρήσης ενέργειας. Οι προμηθευτές θα πρέπει να έχουν ευθύνη εξισορρόπησης μόνο για τα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης που καλύπτουν. Επιπλέον, επιτρέποντας τη χρήση ειδικών λύσεων μέτρησης, συνδεδεμένων ή ενσωματωμένων σε συσκευές με εύελικτα και ελεγχόμενα φορτία, οι τελικοί πελάτες μπορούν να συμμετέχουν σε άλλα συστήματα απόκρισης ζήτησης βάσει κινήτρων τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ευελιξίας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και στους διαχειριστές συστημάτων διανομής. Συνολικά, οι ρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να είναι συμβατές με την κοινή χρήση ενέργειας και να συμβάλλουν στην αύξηση της υιοθέτησης της απόκρισης ζήτησης και στην ενδυνάμωση των καταναλωτών, ώστε να μπορούν οι πελάτες να έχουν μεγαλύτερο έλεγχο επί της χρήσης ενέργειας και των λογαριασμών τους, ενώ παράλληλα θα παρέχουν στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας πρόσθετη ευελιξία για την αντιμετώπιση των διακυμάνσεων της ζήτησης και της προσφοράς.

- (20) Λόγω της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των προσφορών ενέργειας και των διαφορετικών πρακτικών μάρκετινγκ, οι καταναλωτές συχνά δυσκολεύονται να κατανοήσουν πλήρως τις επιπτώσεις των προσφορών των προμηθευτών ή της σύμβασης που υπογράφουν. Ειδικότερα, συχνά υπάρχει έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τον τρόπο καθορισμού της τιμής, τους όρους ανανέωσης της σύμβασης, τις συνέπειες της καταγγελίας της σύμβασης ή τους λόγους αλλαγής των όρων και προϋποθέσεων από τον προμηθευτή. Ως εκ τούτου, οι προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση θα πρέπει να παρέχουν στους καταναλωτές τις βασικές πληροφορίες σχετικά με τις προσφορές ενέργειας με περιεκτικό και εύκολα κατανοητό τρόπο πριν από τη σύναψη ή την παράταση της σύμβασης.
- (21) Για να διασφαλίζεται ο αδιάλειπτος εφοδιασμός των καταναλωτών, ιδίως σε περιπτώσεις αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν καθεστώς ύστατου προμηθευτή. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να ορίζεται ο ύστατος προμηθευτής είτε πριν από την εκδήλωση της αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του, είτε τη στιγμή της εκδήλωσης της εν λόγω αδυναμίας. Ο εν λόγω ύστατος προμηθευτής μπορεί να αντιμετωπίζεται ως πάροχος καθολικής υπηρεσίας. Ύστατος προμηθευτής μπορεί να είναι το τμήμα πωλήσεων μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελεί επίσης καθήκοντα διανομής, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις απαιτήσεις διαχωρισμού της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944. Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να προμηθεύουν σε καθορισμένη ελάχιστη τιμή. Όταν ένα κράτος μέλος υποχρεώνει έναν ύστατο προμηθευτή να προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια σε πελάτη που δεν λαμβάνει προσφορές βασισμένες στην αγορά, εφαρμόζονται οι όροι που ορίζονται στο άρθρο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, και η υποχρέωση μπορεί να περιλαμβάνει ρυθμιζόμενη τιμή μόνο εφόσον ο πελάτης δικαιούται να επωφελείται από ρυθμιζόμενες τιμές. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι προσφορές που λαμβάνουν οι μη οικιακοί πελάτες βασίζονται στην αγορά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιμέρους εμπορικές και τεχνικές περιστάσεις. Σε περίπτωση που, πριν από ... [ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας], κράτος μέλος έχει ήδη ορίσει ύστατο προμηθευτή μέσω δίκαιης, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας, δεν είναι αναγκαίο να δρομολογήσει νέα διαδικασία για τον ορισμό του ύστατου προμηθευτή.

- (22) Η κοινή χρήση ενέργειας μπορεί να δημιουργήσει ανθεκτικότητα στις επιπτώσεις των υψηλών και ευμετάβλητων τιμών χονδρικής στους λογαριασμούς ενέργειας των καταναλωτών, ενδυναμώνει ένα ευρύτερο σύνολο καταναλωτών που διαφορετικά δεν θα είχαν τη δυνατότητα να γίνουν ενεργοί πελάτες λόγω οικονομικών ή χωρικών περιορισμών, όπως οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, και οδηγεί σε αύξηση της υιοθέτησης της ανανεώσιμης ενέργειας μέσω της κινητοποίησης πρόσθετης ιδιωτικής επένδυσης κεφαλαίου και της διαφοροποίησης των τρόπων αποζημίωσης. Με την ενσωμάτωση κατάλληλων τιμολογιακών μηνυμάτων και εγκαταστάσεων αποθήκευσης, η κοινή χρήση ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία του πλαισίου για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων ευελιξίας των μικρότερων καταναλωτών. Οι διατάξεις σχετικά με την κοινή χρήση ενέργειας όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία συμπληρώνουν τις διατάξεις σχετικά με την αυτοκατανάλωση που ορίζονται στο άρθρο 21 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και το άρθρο 15 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, ιδίως όσον αφορά τη συλλογική αυτοκατανάλωση.

- (23) Οι ενεργοί πελάτες που έχουν στην κατοχή τους, μισθώνουν ή χρονομισθώνουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή παραγωγής θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να θέτουν σε κοινή χρήση την πλεονάζουσα παραγωγή έναντι χρέωσης ή δωρεάν και να ενθαρρύνουν άλλους καταναλωτές να γίνουν ενεργοί πελάτες, ή να θέτουν σε κοινή χρήση την ανανεώσιμη ενέργεια που παράγεται ή αποθηκεύεται σε από κοινού μισθωμένες, χρονομισθωμένες ή ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, με ανώτερη δυναμικότητα 6 MW, απευθείας ή μέσω τρίτου διοργανωτή. Στην περίπτωση πελατών που συμμετέχουν σε καθεστώτα κοινής χρήσης ενέργειας τα οποία είναι μεγαλύτερα από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, το μέγεθος της εγκατεστημένης δυναμικότητας της εγκατάστασης παραγωγής που συνδέεται με το καθεστώς κοινής χρήσης ενέργειας θα πρέπει να είναι κατ' ανώτατο όριο 6 MW και η κοινή χρήση ενέργειας θα πρέπει να πραγματοποιείται εντός τοπικής ή περιορισμένης γεωγραφικής περιοχής, όπως ορίζεται από τα κράτη μέλη. Κάθε πληρωμή για την κοινή χρήση της πλεονάζουσας παραγωγής έναντι αντιτίμου μπορεί είτε να διευθετείται απευθείας μεταξύ ενεργών πελατών είτε να γίνεται αυτόματα μέσω πλατφόρμας εμπορίας μεταξύ ομοτίμων. Οι ρυθμίσεις κοινής χρήσης ενέργειας είτε βασίζονται σε ιδιωτική συμφωνία μεταξύ ενεργών πελατών, είτε καθορίζονται μέσω νομικής οντότητας. Η νομική οντότητα που πληροί τα κριτήρια μιας κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, ή μιας ενεργειακής κοινότητας πολιτών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 11) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, θα μπορούσε να μοιράζεται με τα μέλη της την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από εγκαταστάσεις οι οποίες βρίσκονται υπό την πλήρη ιδιοκτησία τους. Το πλαίσιο προστασίας και ενδυνάμωσης για την κοινή χρήση ενέργειας θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στους ευάλωτους πελάτες και τους πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια.

- (24) Η κοινή χρήση ενέργειας θέτει σε εφαρμογή τη συλλογική κατανάλωση της αυτοπαραγόμενης ή αποθηκευμένης ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται στο δημόσιο δίκτυο από περισσότερους από έναν ενεργούς πελάτες που δρουν από κοινού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν την κατάλληλη υποδομή ΤΠ ώστε να καταστεί δυνατή η διοικητική αντιστοίχιση εντός ορισμένου χρονικού πλαισίου της συνολικής μετρηθείσας κατανάλωσης του πελάτη με την αυτοπαραγόμενη ή αποθηκευμένη ανανεώσιμη ενέργεια, η οποία αφαιρείται από τη συνολική κατανάλωση για τον σκοπό του υπολογισμού της ενεργειακής συνιστώσας του λογαριασμού ενέργειας που εκδίδεται από τον προμηθευτή, με αποτέλεσμα τη μείωση του λογαριασμού του πελάτη. Η εκροή των εν λόγω εγκαταστάσεων θα πρέπει να κατανέμεται μεταξύ των συγκεντρωτικών προφίλ φορτίου των καταναλωτών βάσει στατικών, μεταβλητών ή δυναμικών μεθόδων υπολογισμού που μπορούν να προκαθορίζονται ή να συμφωνούνται από τους ενεργούς πελάτες. Οι ενεργοί πελάτες που συμμετέχουν σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα των ενεργών πελατών να μεταβιβάζουν τις ευθύνες εξισορρόπησης που έχουν σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά. Όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των καταναλωτών που θεσπίζονται με την οδηγία (ΕΕ) 2019/944 ισχύουν για τους τελικούς πελάτες που συμμετέχουν σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας. Ωστόσο, τα νοικοκυριά με εγκατεστημένη δυναμικότητα έως 10,8 kW για μεμονωμένα νοικοκυριά και έως 50 kW για πολυκατοικίες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις των προμηθευτών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προσαρμόζουν τα εν λόγω όρια, ώστε να αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες στο εσωτερικό τους, έως 30 kW για τους μεμονωμένους οικιακούς πελάτες και μεταξύ 40 kW και 100 kW για τις πολυκατοικίες.

- (25) Τα μικροηλεκτρικά συστήματα με ρευματολήπτη ισχύος θα μπορούσαν μαζί με άλλα συστήματα και τεχνολογίες να συμβάλλουν στην αύξηση της υιοθέτησης της ανανεώσιμης ενέργειας και της συμμετοχής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να προωθήσουν την εισαγωγή των εν λόγω συστημάτων για τη μείωση του διοικητικού και τεχνικού φόρτου. Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν τα τιμολόγια δικτύου για την έγχυση ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από μικροηλεκτρικά συστήματα με ρευματολήπτη ισχύος ή να καθορίζουν τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των εν λόγω τιμολογίων. Ανάλογα με την κατάσταση σε ένα κράτος μέλος, τα τιμολόγια θα μπορούσαν να είναι πολύ χαμηλά ή ακόμη και μηδενικά, παράλληλα δε να αντικατοπτρίζουν το κόστος, να είναι διαφανή και να μην εισάγουν διακρίσεις.
- (26) Οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια θα πρέπει να προστατεύονται επαρκώς από αποσυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ παράλληλα δεν θα πρέπει να αναγκάζονται να αποσυνδέονται. Τα κράτη μέλη θα πρέπει συνεπώς να διασφαλίζουν ότι οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια προστατεύονται πλήρως από αποσυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων της απαγόρευσης των αποσυνδέσεων ή άλλων ισοδύναμων μέτρων. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους πολλαπλά εργαλεία και ορθές πρακτικές που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, απαγορεύσεις αποσύνδεσης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή εποχικές απαγορεύσεις αποσύνδεσης, πρόληψη του χρέους και βιώσιμες λύσεις για τη στήριξη των πελατών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξόφληση των οικείων λογαριασμών ενέργειας. Ο ρόλος των προμηθευτών και όλων των αρμόδιων εθνικών αρχών στον προσδιορισμό κατάλληλων μέτρων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, τα οποία θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στους ευάλωτους πελάτες και τους πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, προκειμένου να μπορούν να διαχειρίζονται τη χρήση και το κόστος της ενέργειας που καταναλώνουν, παραμένει ουσιαστικής σημασίας, ενώ οι προμηθευτές και οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τις αρχές κοινωνικής ασφάλισης.

- (27) Οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τις διαδικασίες καταγγελιών που χειρίζονται οι προμηθευτές τους, καθώς και διαδικασίες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ουσιαστική άσκηση των δικαιωμάτων τους και να μην περιέρχονται οι ίδιοι σε μειονεκτική θέση σε περίπτωση διαφωνίας με τους προμηθευτές, ιδίως όσον αφορά τους λογαριασμούς ή το οφειλόμενο ποσό. Όταν γίνεται χρήση των εν λόγω διαδικασιών από πελάτες, οι προμηθευτές δεν θα πρέπει να καταγγέλλουν τις συμβάσεις με βάση στοιχεία που παραμένουν υπό αμφισβήτηση. Οι προμηθευτές και οι πελάτες θα πρέπει να συνεχίσουν να τηρούν τα συμβατικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις, ιδίως όσον αφορά την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και την καταβολή χρημάτων για την εν λόγω ηλεκτρική ενέργεια, ενώ οι διαδικασίες καταγγελιών δεν θα πρέπει να αποτελούν λόγο κατάχρησης που επιτρέπει στους πελάτες να μην τηρούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένης της πληρωμής των λογαριασμών τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή της στρεβλής χρήσης των εν λόγω διαδικασιών καταγγελίας ή εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

- (28) Οι δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας συνιστούν κατά βάση μέτρο που στρεβλώνει την αγορά. Ως εκ τούτου, οι παρεμβάσεις αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται μόνο κατά περίπτωση και ως υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, θα πρέπει δε να υπόκεινται σε ειδικούς όρους. Κατά την παρούσα οδηγία, οι ρυθμιζόμενες τιμές είναι δυνατές για τους ευάλωτους πελάτες και τους πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, συμπεριλαμβανομένων των τιμών κάτω του κόστους, και, ως μεταβατικό μέτρο, για τους οικιακούς πελάτες και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά τη διάρκεια κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, όταν οι τιμές χονδρικής και λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας αυξάνονται σημαντικά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν προσωρινά την εφαρμογή ρυθμιζόμενων τιμών στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Όσον αφορά τους οικιακούς πελάτες και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν, προσωρινά και κατ' εξαίρεση, τη δυνατότητα να καθορίζουν ρυθμιζόμενες τιμές κάτω του κόστους κατά τη διάρκεια μιας κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον αυτό δεν δημιουργεί στρεβλώσεις μεταξύ προμηθευτών και εφόσον οι προμηθευτές αποζημιώνονται για το κόστος της προμήθειας κάτω του κόστους. Ωστόσο, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω ρύθμιση των τιμών είναι στοχευμένη και δεν δημιουργεί κίνητρα για αύξηση της κατανάλωσης. Ως εκ τούτου, η εν λόγω κατ' εξαίρεση και προσωρινή παράταση της ρύθμισης των τιμών θα πρέπει να περιορίζεται στο 80 % της μέσης κατανάλωσης των νοικοκυριών για τους οικιακούς πελάτες και στο 70 % της κατανάλωσης του προηγούμενου έτους για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Το Συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, να κηρύσσει, με εκτελεστική απόφαση, περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η εκτίμηση του κατά πόσον υπάρχει τέτοιου είδους κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να βασίζεται σε σύγκριση με τις τιμές σε περιόδους κανονικής λειτουργίας της αγοράς και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποκλείεται ο αντίκτυπος προηγούμενων κρίσεων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας που κηρύχθηκαν δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Η εν λόγω εκτελεστική απόφαση θα πρέπει επίσης να διευκρινίζει την περίοδο ισχύος της κήρυξης μιας κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, κατά την οποία εφαρμόζεται η προσωρινή παράταση των ρυθμιζόμενων τιμών. Η εν λόγω περίοδος δεν θα πρέπει να ξεπέρανα το ένα έτος. Όταν εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για την κήρυξη της εν λόγω κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, το Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρατείνει την περίοδο ισχύος της εκτελεστικής απόφασης. Η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο δικαιολογείται λόγω των σημαντικών οριζόντιων συνεπειών για τα κράτη μέλη μιας απόφασης που κηρύσσει κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και, συνακολούθως, για την ενεργοποίηση των διευρυμένων δυνατοτήτων για δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Οι επιπτώσεις αυτές είναι σημαντικές τόσο από την άποψη του αριθμού των πελατών που αφορούν, όσο και από την άποψη της σημασίας των κατηγοριών των πελατών αυτών. Η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο λαμβάνει επίσης επαρκώς υπόψη την πολιτική φύση μμιας τέτοιας απόφασης για την κήρυξη κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία απαιτεί λεπτή εξισορρόπηση διάφορων πολιτικών παραμέτρων κεντρικής σημασίας για την απόφαση των κρατών μελών ως προς την εφαρμογή ρυθμισμένων τιμών στον τομέα της ενέργειας. Στην περίπτωση ευάλωτων πελατών και πελατών που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, η ρύθμιση των τιμών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσε να καλύπτει το 100 % της τιμής σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944. Σε κάθε περίπτωση, η κήρυξη περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να διασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη που επηρεάζονται από την απόφαση, ώστε να μη στρεβλώνεται αδικαιολόγητα η εσωτερική αγορά.

- (29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν στήριξη, σύμφωνα με τα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ, για το πρόσθετο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας των βιομηχανικών πελατών σε περιόδους κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας και εξαιρετικά σημαντικών αυξήσεων των τιμών.

- (30) Δεδομένου ότι η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία δεν έχουν ακόμη συγχρονιστεί με το ενωσιακό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, αντιμετωπίζουν πολύ ειδικές προκλήσεις κατά την οργάνωση αγορών εξισορρόπησης και τη βασισμένη στην αγορά προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών. Μολονότι η πρόοδος προς τον συγχρονισμό βρίσκεται σε εξέλιξη, ένα από τα κρίσιμα προαπαιτούμενα για τη σταθερή σύγχρονη λειτουργία του συστήματος είναι η διαθεσιμότητα επαρκών αποθεμάτων ισχύος εξισορρόπησης για ρύθμιση της συχνότητας. Ωστόσο, λόγω της εξάρτησής τους από τη ρωσική συγχρονισμένη περιοχή για τη διαχείριση της συχνότητας, τα κράτη της Βαλτικής δεν ήταν ακόμη σε θέση να αναπτύξουν δική τους λειτουργούσα αγορά εξισορρόπησης. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει αυξήσει σε σημαντικό βαθμό τον κίνδυνο για την ασφάλεια του εφοδιασμού ως αποτέλεσμα της απουσίας δικών τους αγορών εξισορρόπησης. Η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία θα πρέπει, συνεπώς, να εξαιρεθούν από τις απαιτήσεις ορισμένων διατάξεων του άρθρου 40 παράγραφος 4 και του άρθρου 54 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια του συστήματος για μια μεταβατική περίοδο. Οι μεταβατικές περίοδοι για την Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά το συντομότερο δυνατόν μετά τον συγχρονισμό και θα πρέπει να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη των κατάλληλων εργαλείων αγοράς τα οποία θα εξασφαλίζουν βραχυπρόθεσμα αποθέματα εξισορρόπησης και άλλες απαραίτητες επικουρικές υπηρεσίες, καθώς και να περιοριστούν στο χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο για τη διαδικασία αυτή.
- (31) Δεδομένου ότι το σύστημα μεταφοράς της Κύπρου δεν είναι συνδεδεμένο με το σύστημα οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους, η Κύπρος αντιμετωπίζει πολύ ειδικές προκλήσεις στην οργάνωση αγορών εξισορρόπησης και τη βασισμένη στην αγορά προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών. Η Κύπρος θα πρέπει, συνεπώς, να εξαιρεθεί από τις απαιτήσεις του άρθρου 40 παράγραφος 4 και του άρθρου 54 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια του συστήματος για μια μεταβατική περίοδο, δηλαδή έως ότου το σύστημα μεταφοράς της Κύπρου συνδεθεί με το σύστημα άλλων κρατών μελών μέσω γραμμών διασύνδεσης.

- (32) Η παρούσα οδηγία αποτελεί νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τηρούνται όλες οι αρχές και οι υποχρεώσεις σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ελαχιστοποίηση των δεδομένων. Όταν ο στόχος της παρούσας οδηγίας μπορεί να επιτευχθεί χωρίς επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να βασίζονται σε ανωνυμοποιημένα και συγκεντρωτικά δεδομένα.
- (33) Στον βαθμό που οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία συνιστά κρατική ενίσχυση, οι διατάξεις που αφορούν τα εν λόγω μέτρα δεν θίγουν την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή είναι αρμόδια να εκτιμά τη συμβατότητα της κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.
- (34) Οι οδηγίες (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944 θα πρέπει, συνεπώς, να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (35) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η βελτίωση του σχεδιασμού της ενοποιημένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως η αποτροπή αδικαιολόγητα υψηλών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

Άρθρο 1
Τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001

Στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, στο άρθρο 4 παράγραφος 3, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Για τον σκοπό αυτόν, στα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών η στήριξη παρέχεται με τη μορφή προσαύξησης επί της τιμής της αγοράς, η οποία θα μπορούσε να είναι, μεταξύ άλλων, διαφορική ή σταθερή.

Το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται στη στήριξη της ηλεκτρικής ενέργειας από τις πηγές που απαριθμούνται στο άρθρο 19δ παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, στις οποίες εφαρμόζεται το άρθρο 19δ παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.».

Άρθρο 2
Τροποποιήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944

Η οδηγία (ΕΕ) 2019/944 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) το σημείο 8) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«8) «ενεργός πελάτης»: τελικός πελάτης, ή ομάδα τελικών πελατών που δρουν από κοινού, ο οποίος καταναλώνει ή αποθηκεύει ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στους χώρους του εντός καθορισμένων ορίων ή αυτοπαραγόμενη ή κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια σε άλλους χώρους, ή ο οποίος πωλεί αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ή συμμετέχει σε προγράμματα ευελιξίας ή ενεργειακής απόδοσης, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική του δραστηριότητα.»

β) παρεμβάλλεται το ακόλουθο σημείο:

«10α)«κοινή χρήση ενέργειας»: η αυτοκατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας από ενεργούς πελάτες:

α) η οποία παράγεται ή αποθηκεύεται εκτός των εγκαταστάσεων ή σε κοινούς χώρους μέσω εγκατάστασης που έχουν στην ιδιοκτησία τους, μισθώνουν ή χρονομισθώνουν πλήρως ή εν μέρει· ή

β) το δικαίωμα επί της οποίας έχει μεταβιβαστεί από άλλο ενεργό πελάτη είτε έναντι τιμήματος είτε δωρεάν.»·

γ) παρεμβάλλεται το ακόλουθο σημείο:

«15α)«σύμβαση ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή»: σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ προμηθευτή και τελικού πελάτη, η οποία εγγυάται ότι οι συμβατικοί όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, παραμένουν αμετάβλητοι κατά τη διάρκεια της σύμβασης, αλλά μπορεί, στο πλαίσιο σταθερής τιμής, να περιλαμβάνει ευέλικτο στοιχείο, για παράδειγμα με διακυμάνσεις τιμών αιχμής και εκτός αιχμής, και με την οποία οι αλλαγές στον λογαριασμό που προκύπτει μπορούν να οφείλονται μόνο σε στοιχεία που δεν καθορίζονται από τους προμηθευτές, όπως φόροι και εισφορές.»·

δ) παρεμβάλλονται τα ακόλουθα σημεία:

«24α) «ύστατος προμηθευτής»: προμηθευτής που ορίζεται για να αναλάβει την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες προμηθευτή που έχει παύσει να λειτουργεί·

24β) «ενεργειακή φτώχεια»: η ενεργειακή φτώχεια, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 52) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*·

24γ) «συμφωνία ευέλικτης σύνδεσης»: σύνολο συμφωνημένων όρων για τη σύνδεση της δυναμικότητας ηλεκτρικής ενέργειας με το δίκτυο, το οποίο περιλαμβάνει όρους για τον περιορισμό και τον έλεγχο της έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας στο δίκτυο μεταφοράς ή στο δίκτυο διανομής και της απόσυρσής της από αυτό·

* Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1).»·

ε) το σημείο 31) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«31) «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές» ή «ανανεώσιμη ενέργεια»: η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή η ανανεώσιμη ενέργεια όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·».

- 2) Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 4

Ελευθερία επιλογής προμηθευτή

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι πελάτες να είναι ελεύθεροι να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από προμηθευτές της επιλογής τους. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλοι οι πελάτες είναι ελεύθεροι να συνάπτουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή συμφωνίες κοινής χρήσης ενέργειας και ότι, για τον σκοπό αυτόν, οι πελάτες δικαιούνται να διαθέτουν περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης που καλύπτονται από το ενιαίο σημείο σύνδεσης για τις εγκαταστάσεις τους. Όπου είναι τεχνικά εφικτό, τα έξυπνα συστήματα μέτρησης που αναπτύσσονται σύμφωνα με το άρθρο 19 μπορούν να χρησιμοποιούνται για να επιτρέπουν στους πελάτες να συνάπτουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή συμφωνίες κοινής χρήσης ενέργειας.».

- 3) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 6α

Συμφωνίες ευέλικτης σύνδεσης

1. Η ρυθμιστική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή όταν ένα κράτος μέλος έχει προβλέψει σχετικά αναπτύσσει ένα πλαίσιο που επιτρέπει σε διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστές συστημάτων διανομής να προσφέρουν τη δυνατότητα σύναψης συμφωνιών ευέλικτης σύνδεσης σε περιοχές όπου διατίθεται περιορισμένη ή μηδενική δυναμικότητα δικτύου για νέες συνδέσεις, όπως δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 3 και το άρθρο 50 παράγραφος 4α πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Το εν λόγω πλαίσιο διασφαλίζει ότι:

- α) κατά γενικό κανόνα, οι ευέλικτες συνδέσεις δεν καθυστερούν τις ενισχύσεις δικτύου στις καθορισμένες περιοχές·

- β) η μετατροπή από συμφωνίες ευέλικτης σύνδεσης σε συμφωνίες σταθερής σύνδεσης μετά την ανάπτυξη του δικτύου διασφαλίζεται βάσει καθορισμένων κριτηρίων· και
 - γ) για περιοχές στις οποίες η ρυθμιστική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή όταν ένα κράτος μέλος έχει προβλέψει σχετικά θεωρεί ότι η ανάπτυξη του δικτύου δεν είναι η πλέον αποδοτική λύση, επιτρέπονται, κατά περίπτωση, συμφωνίες ευέλικτης σύνδεσης ως μόνιμη λύση, μεταξύ άλλων για την αποθήκευση ενέργειας.
2. Το πλαίσιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να διασφαλίζει ότι οι συμφωνίες ευέλικτης σύνδεσης προσδιορίζουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:
- α) τη μέγιστη σταθερή έγχυση και απόσυρση ηλεκτρικής ενέργειας από και προς το δίκτυο, καθώς και την πρόσθετη δυναμικότητα ευέλικτης έγχυσης και απόσυρσης που μπορεί να συνδέεται και να διαφοροποιείται κατά χρονικές ενότητες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους·
 - β) τα τέλη δικτύου που ισχύουν για τις δυναμικότητες τόσο σταθερής όσο και ευέλικτης έγχυσης και απόσυρσης·
 - γ) τη συμφωνηθείσα διάρκεια της συμφωνίας ευέλικτης σύνδεσης και την αναμενόμενη ημερομηνία χορήγησης της σύνδεσης στο σύνολο της αιτούμενης σταθερής δυναμικότητας.

Ο χρήστης συστήματος που συνδέεται μέσω ευέλικτης σύνδεσης με το δίκτυο υποχρεούται να εγκαταστήσει σύστημα ελέγχου ισχύος πιστοποιημένο από εξουσιοδοτημένο φορέα πιστοποίησης.».

4) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) ο τίτλος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Δικαίωμα σύναψης σύμβασης ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή και σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας»·

β) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο παρέχει τη δυνατότητα στους προμηθευτές να προσφέρουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή και συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες που διαθέτουν έξυπνο μετρητή μπορούν να ζητούν τη σύναψη σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας και ότι όλοι οι τελικοί πελάτες μπορούν να ζητούν τη σύναψη σύμβασης ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους, με τουλάχιστον έναν προμηθευτή και με κάθε προμηθευτή που έχει περισσότερους από 200 000 τελικούς πελάτες.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν προμηθευτή που διαθέτει περισσότερους από 200 000 τελικούς πελάτες από την υποχρέωση να προσφέρει συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή, όταν:

α) ο προμηθευτής προσφέρει μόνο συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης·

- β) η εξαίρεση δεν έχει αρνητική επίπτωση στον ανταγωνισμό· και
- γ) εξακολουθεί να υπάρχει επαρκής επιλογή συμβάσεων ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή για τους τελικούς πελάτες.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές δεν τροποποιούν μονομερώς τους όρους και τις προϋποθέσεις των συμβάσεων ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή και δεν καταγγέλλουν τις εν λόγω συμβάσεις πριν από τη λήξη τους.»

- γ) παρεμβάλλονται οι ακόλουθες παράγραφοι:

«1α. Πριν από τη σύναψη ή την παράταση οποιασδήποτε σύμβασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, παρέχεται στους τελικούς πελάτες περίληψη των βασικών συμβατικών όρων και προϋποθέσεων με εμφανή τρόπο και με σαφή και περιεκτική διατύπωση. Η περίληψη αυτή ορίζει τα δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 3 και 4 και περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τη συνολική τιμή και την ανάλυσή της·
- β) επεξήγηση για το εάν η τιμή είναι σταθερή, μεταβλητή ή δυναμική·
- γ) τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του προμηθευτή και τις λεπτομέρειες γραμμής υποστήριξης καταναλωτών· και
- δ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με εφάπαξ πληρωμές, προσφορές, πρόσθετες υπηρεσίες και εκπτώσεις.

Η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση συναφώς.

1β. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες με συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή δεν αποκλείονται από τη συμμετοχή τους, όταν το αποφασίζουν, στην απόκριση ζήτησης και την κοινή χρήση ενέργειας και από την ενεργό συμβολή στην επίτευξη των αναγκών ευελιξίας του εθνικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.»

δ) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες έχουν ολοκληρωμένη ενημέρωση από τους προμηθευτές σχετικά με τις ευκαιρίες, το κόστος και τους κινδύνους των αντίστοιχων ειδών συμβάσεων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ότι οι προμηθευτές υποχρεούνται να ενημερώνουν κατάλληλα τους τελικούς πελάτες, επίσης σχετικά με την ανάγκη εγκατάστασης κατάλληλου μετρητή ηλεκτρικής ενέργειας. Οι ρυθμιστικές αρχές:

- α) παρακολουθούν τις εξελίξεις της αγοράς, αξιολογούν τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τα νέα προϊόντα και τις νέες υπηρεσίες και αντιμετωπίζουν τις καταχρηστικές πρακτικές·
- β) λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα όταν εντοπίζονται ανεπίτρεπτα τέλη τερματισμού σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3.»

5) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 15α

Δικαίωμα στην κοινή χρήση ενέργειας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλα τα νοικοκυριά, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς και, όταν ένα κράτος μέλος το έχει αποφασίσει, άλλες κατηγορίες τελικών πελατών έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην κοινή χρήση ενέργειας ως ενεργοί πελάτες χωρίς διακρίσεις, εντός της ίδιας ζώνης προσφοράς ή μιας πιο περιορισμένης γεωγραφικής περιοχής, όπως καθορίζεται από το εν λόγω κράτος μέλος.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες δικαιούνται να μοιράζονται μεταξύ τους την ανανεώσιμη ενέργεια βάσει ιδιωτικών συμφωνητικών ή μέσω νομικής οντότητας. Η συμμετοχή στην κοινή χρήση ενέργειας δεν αποτελεί την κύρια εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα των ενεργών πελατών που δραστηριοποιούνται στην κοινή χρήση ενέργειας.
3. Οι ενεργοί πελάτες δύνανται να διορίζουν τρίτο μέρος ως διοργανωτή της κοινής χρήσης ενέργειας για τους εξής σκοπούς:
 - α) επικοινωνία σχετικά με τις διευθετήσεις της κοινής χρήσης ενέργειας με άλλες σχετικές οντότητες, όπως προμηθευτές και διαχειριστές δικτύων, μεταξύ άλλων όσον αφορά πτυχές που σχετίζονται με τα ισχύοντα τιμολόγια και τέλη, φόρους ή εισφορές·
 - β) παροχή στήριξης για τη διαχείριση και την εξισορρόπηση ευέλικτων φορτίων πίσω από το σημείο της μέτρησης, της κατανεμημένης παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης που αποτελούν μέρος της σχετικής ρύθμισης της κοινής χρήσης ενέργειας·

- γ) σύναψη συμβάσεων και τιμολόγηση ενεργών πελατών που συμμετέχουν στην κοινή χρήση ενέργειας·
- δ) εγκατάσταση και λειτουργία, συμπεριλαμβανομένων της μέτρησης και της συντήρησης, της εγκατάστασης παραγωγής ή αποθήκευσης ανανεώσιμης ενέργειας.

Ο διοργανωτής της κοινής χρήσης ενέργειας ή άλλο τρίτο μέρος μπορεί να έχει στην ιδιοκτησία του ή να διαχειρίζεται εγκατάσταση αποθήκευσης ή παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας έως 6 MW, χωρίς να θεωρείται ενεργός πελάτης, εκτός εάν είναι ένας από τους ενεργούς πελάτες που συμμετέχουν στο έργο κοινής χρήσης ενέργειας. Ο διοργανωτής της κοινής χρήσης ενέργειας παρέχει υπηρεσίες χωρίς διακρίσεις και διαφανείς τιμές, τιμολόγια και όρους παροχής υπηρεσιών. Όσον αφορά το στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 10, 12 και 18. Τα κράτη μέλη καθορίζουν το κανονιστικό πλαίσιο για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

- 4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες που συμμετέχουν σε κοινή χρήση ενέργειας:
 - α) δικαιούνται να αφαιρούν την κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια που εγχέεται στο δίκτυο από τη συνολική μετρηθείσα κατανάλωσή τους εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει την περίοδο εκκαθάρισης ανισορροπιών ισοζυγίου και με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων φόρων και εισφορών που δεν εισάγουν διακρίσεις και των τελών δικτύου που αποτυπώνουν το κόστος·
 - β) επωφελούνται από όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως τελικοί πελάτες δυνάμει της παρούσας οδηγίας·

- γ) δεν υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις του προμηθευτή, όταν η ανανεώσιμη ενέργεια μοιράζεται μεταξύ νοικοκυριών με εγκατεστημένη δυναμικότητα έως 10,8 kW για μεμονωμένα νοικοκυριά και έως 50 kW για πολυκατοικίες·
- δ) έχουν πρόσβαση σε προαιρετικά υποδείγματα συμβάσεων με δίκαιους και διαφανείς όρους και προϋποθέσεις για συμφωνίες κοινής χρήσης ενέργειας·
- ε) σε περίπτωση σύγκρουσης που προκύπτει από συμφωνία κοινής χρήσης ενέργειας, έχουν πρόσβαση σε εξωδικαστική επίλυση διαφορών με άλλους συμμετέχοντες στη συμφωνία κοινής χρήσης ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 26·
- στ) δεν υπόκεινται σε άδικη μεταχείριση που δημιουργεί διακρίσεις από συμμετέχοντες στην αγορά ή από τα υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη τους·
- ζ) ενημερώνονται για τη δυνατότητα αλλαγών στις ζώνες προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και για το γεγονός ότι το δικαίωμα κοινής χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας περιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·
- η) κοινοποιούν τις διευθετήσεις της κοινής χρήσης ενέργειας στους σχετικούς διαχειριστές συστημάτων και στους συμμετέχοντες στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προμηθευτών, είτε απευθείας είτε μέσω διοργανωτή της κοινής χρήσης ενέργειας.

Τα κράτη μέλη δύνανται να προσαρμόζουν τα όρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- α) στην περίπτωση μεμονωμένων νοικοκυριών, το όριο μπορεί να αυξηθεί έως τα 30 kW·
 - β) στην περίπτωση πολυκατοικιών, το όριο μπορεί να αυξηθεί έως τα 100 kW ή, σε περίπτωση δεόντως αιτιολογημένων ειδικών περιστάσεων λόγω μειωμένου μέσου μεγέθους των πολυκατοικιών, να μειωθεί έως τα 40 kW κατά κατώτατο όριο.
5. Όταν άλλες κατηγορίες τελικών πελατών που συμμετέχουν σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας είναι μεγαλύτερες από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ισχύουν οι ακόλουθοι πρόσθετοι όροι:
- α) το μέγεθος της εγκατεστημένης δυναμικότητας της εγκατάστασης παραγωγής που συνδέεται με το σύστημα κοινής χρήσης ενέργειας πρέπει να είναι κατ' ανώτατο όριο 6 MW·
 - β) η κοινή χρήση ενέργειας πραγματοποιείται τοπικά ή εντός περιορισμένης γεωγραφικής περιοχής, όπως ορίζεται από το οικείο κράτος μέλος.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι σχετικοί διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ή συστημάτων διανομής ή άλλοι ορισθέντες φορείς:
- α) παρακολουθούν, συλλέγουν, επικυρώνουν και κοινοποιούν δεδομένα μέτρησης που σχετίζονται με την κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια στους σχετικούς τελικούς πελάτες και συμμετέχοντες στην αγορά τουλάχιστον κάθε μήνα και σύμφωνα με το άρθρο 23 και, για τον σκοπό αυτόν, εφαρμόζουν τα κατάλληλα συστήματα ΤΠ·

- β) παρέχουν σχετικό σημείο επαφής:
- i) για την καταχώριση ρυθμίσεων της κοινής χρήσης ενέργειας·
 - ii) για τη διάθεση πρακτικών πληροφοριών για την κοινή χρήση ενέργειας·
 - iii) για τη λήψη πληροφοριών για τα σχετικά σημεία μέτρησης, τις αλλαγές στην τοποθεσία και τη συμμετοχή· και
 - iv) κατά περίπτωση, για την επικύρωση μεθόδων υπολογισμού με σαφή, διαφανή και έγκαιρο τρόπο.
7. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα που δεν εισάγουν διακρίσεις για να διασφαλίσουν ότι οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια μπορούν να έχουν πρόσβαση σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης ή ποσοτώσεις κατανομής της παραγωγής.
8. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα έργα κοινής χρήσης ενέργειας που τελούν υπό την κυριότητα δημόσιων αρχών καθιστούν την κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια προσβάσιμη σε ευάλωτους πελάτες ή πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια ή πολίτες. Όταν το πράττουν, τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου η ποσότητα της εν λόγω προσβάσιμης ενέργειας να ανέρχεται τουλάχιστον κατά μέσο όρο στο 10 % της κοινόχρηστης ενέργειας.
9. Τα κράτη μέλη δύνανται να προωθούν την εισαγωγή μικροηλιακών συστημάτων με ρευματολήπτη ισχύος έως 800 W εντός και επί των κτιρίων.

10. Η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη χωρίς να αυξάνει τον διοικητικό φόρτο, προκειμένου να διευκολύνει τη δημιουργία τυποποιημένης προσέγγισης σχετικά με την κοινή χρήση ενέργειας και να διασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας και τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών.
11. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των πελατών να επιλέγουν τον προμηθευτή τους σύμφωνα με το άρθρο 4 και τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες σχετικά με την αδειοδότηση των προμηθευτών.».

6) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 18α

Διαχείριση κινδύνου από τους προμηθευτές

1. Οι ρυθμιστικές αρχές ή, σε περίπτωση που κράτος μέλος έχει ορίσει εναλλακτική ανεξάρτητη αρμόδια αρχή για τον σκοπό αυτόν, η εν λόγω ορισθείσα αρμόδια αρχή, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του προμηθευτή ή τη δομή της αγοράς και μεταξύ άλλων, όπου αρμόζει, διενεργώντας δοκιμές αντοχής, διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές:
 - α) διαθέτουν και εφαρμόζουν κατάλληλες στρατηγικές αντιστάθμισης, με σκοπό τον περιορισμό του κινδύνου που ενέχουν οι μεταβολές στη προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής στην οικονομική βιωσιμότητα των συμβάσεών τους με τους πελάτες, διατηρώντας παράλληλα τη ρευστότητα και τις ενδείξεις των τιμών από τις βραχυπρόθεσμες αγορές·
 - β) λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα για τον περιορισμό του κινδύνου που διατρέχουν για διακοπή της προσφοράς.

2. Οι στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου των προμηθευτών μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 77) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, ή άλλων κατάλληλων μέσων, όπως είναι οι προθεσμιακές συμβάσεις. Όταν υπάρχουν επαρκώς ανεπτυγμένες αγορές για συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που επιτρέπουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν να καλύπτεται ένα ποσοστό της έκθεσης των προμηθευτών στον κίνδυνο μεταβολών των τιμών χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας οι οποίες αντιστοιχούν στη διάρκεια της έκθεσης των προμηθευτών σε κίνδυνο από την πλευρά των καταναλωτών, υπό την προϋπόθεση της συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο ανταγωνισμού.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διασφαλίσουν την προσβασιμότητα των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών και των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας στα προϊόντα αντιστάθμισης κινδύνου και να δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για τον σκοπό αυτό.».

7) Στο άρθρο 27, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

- «1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλοι οι οικιακοί πελάτες και, όπου κρίνεται σκόπιμο από τα κράτη μέλη, οι μικρές επιχειρήσεις απολαύουν της καθολικής υπηρεσίας, δηλαδή του δικαιώματος να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια συγκεκριμένης ποιότητας εντός της επικράτειάς τους σε ανταγωνιστικές, εύκολα και σαφώς συγκρίσιμες και διαφανείς τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις. Για να διασφαλίσουν την παροχή καθολικής υπηρεσίας, τα κράτη μέλη επιβάλλουν στους διαχειριστές συστημάτων διανομής την υποχρέωση σύνδεσης των πελατών με το δίκτυό τους υπό όρους, προϋποθέσεις και τιμολόγια που καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 59 παράγραφος 7. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από το να ενισχύουν τη θέση των οικιακών και των μικρών και μεσαίων μη οικιακών πελατών στην αγορά, με την προώθηση των δυνατοτήτων για προαιρετική σωρευτική εκπροσώπηση αυτής της κατηγορίας πελατών.».

8) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 27α

Ύστατος προμηθευτής

1. Όταν τα κράτη μέλη δεν έχουν ήδη θεσπίσει καθεστώς όσον αφορά ύστατους προμηθευτές, θεσπίζουν τέτοιο καθεστώς για να διασφαλίζουν τον αδιάλειπτο εφοδιασμό τουλάχιστον για τους οικιακούς πελάτες. Οι ύστατοι προμηθευτές ορίζονται με δίκαιη, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία.
2. Οι τελικοί πελάτες που μεταβιβάζονται σε ύστατους προμηθευτές συνεχίζουν να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματά τους ως πελάτες κατά τα οριζόμενα στην παρούσα οδηγία.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ύστατοι προμηθευτές κοινοποιούν τους όρους και τις προϋποθέσεις τους στους μεταβιβαζόμενους πελάτες χωρίς καθυστέρηση και διασφαλίζουν αδιάλειπτη συνέχεια της υπηρεσίας για τους εν λόγω πελάτες για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την εξεύρεση νέου προμηθευτή, και για τουλάχιστον έξι μήνες.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες να ενημερώνονται και να ενθαρρύνονται να στραφούν σε προσφορά που βασίζεται στην αγορά.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από ύστατο προμηθευτή να προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια σε οικιακούς πελάτες και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν προσφορές βασιζόμενες στην αγορά. Σε τέτοιες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5.»

9) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 28α

Προστασία από αποσυνδέσεις

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια προστατεύονται πλήρως από τις αποσυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων της απαγόρευσης των αποσυνδέσεων ή άλλων ισοδύναμων ενεργειών. Τα κράτη μέλη παρέχουν την προστασία αυτή ως μέρος της πολιτικής τους όσον αφορά τους ευάλωτους πελάτες κατ' εφαρμογή του άρθρου 28 παράγραφος 1 και με την επιφύλαξη των μέτρων που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφος 11.

Όταν κοινοποιούν στην Επιτροπή τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο, τα κράτη μέλη εξηγούν τη σχέση μεταξύ του πρώτου εδαφίου και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές δεν καταγγέλλουν συμβάσεις και δεν προβαίνουν σε αποσύνδεση πελατών για τους λόγους για τους οποίους οι πελάτες έχουν υποβάλει καταγγελία σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9 ή για λόγους που υπόκεινται σε μηχανισμό εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 26. Η εν λόγω καταγγελία ή η χρήση ενός τέτοιου μηχανισμού δεν θίγει τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών. Τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή κατάχρησης της διαδικασίας.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 προκειμένου να μπορούν οι πελάτες να αποφεύγουν την αποσύνδεση. Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν:
- α) προώθηση προαιρετικών κωδίκων για προμηθευτές και πελάτες σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση περιπτώσεων πελατών με καθυστερούμενες οφειλές· οι εν λόγω ρυθμίσεις μπορεί να αφορούν τη στήριξη πελατών στη διαχείριση της χρήσης και του κόστους ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων της επισημάνσης ασυνήθιστα υψηλών εκτινάξεων ή χρήσης ενέργειας κατά τη χειμερινή και τη θερινή περίοδο, της προσφοράς κατάλληλων σχεδίων ευέλικτων πληρωμών, μέτρων για την παροχή συμβουλών σχετικά με οφειλές, αυτοανάγνωσης της κατανάλωσης στον μετρητή από τον πελάτη και βελτιωμένης επικοινωνίας με τους πελάτες και τους οργανισμούς υποστήριξης·
 - β) προώθηση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης των πελατών σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά τη διαχείριση του χρέους τους·
 - γ) πρόσβαση σε χρηματοδότηση, κουπόνια ή επιδοτήσεις για τη στήριξη της πληρωμής λογαριασμών·
 - δ) ενθάρρυνση και διευκόλυνση της παροχής ενδείξεων του μετρητή ανά τρίμηνο ή, κατά περίπτωση, για συντομότερες περιόδους χρέωσης, όταν εφαρμόζεται σύστημα τακτικής αυτοανάγνωσης της κατανάλωσης από τον τελικό πελάτη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του παραρτήματος I σημείο 2 στοιχεία α) και β) σε σχέση με τη συχνότητα τιμολόγησης και την παροχή πληροφοριών τιμολόγησης.».

10) Στο άρθρο 31, οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

- «2. Σε κάθε περίπτωση, ο διαχειριστής συστήματος διανομής αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ χρηστών ή κατηγοριών χρηστών του συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, ιδίως διακρίσεις υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.
3. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής παρέχουν στους χρήστες του συστήματος τις πληροφορίες που χρειάζονται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο σύστημα και χρήση του. Ειδικότερα, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής δημοσιεύουν με διαφανή τρόπο σαφείς πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα για νέες συνδέσεις στην περιοχή λειτουργίας τους με υψηλό βαθμό χωρικής ανάλυσης, τηρώντας τη δημόσια ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων της δυναμικότητας στο πλαίσιο αιτήματος σύνδεσης και της δυνατότητας ευέλικτης σύνδεσης σε περιοχές με συμφόρηση. Η δημοσίευση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια για τον υπολογισμό της διαθέσιμης δυναμικότητας για νέες συνδέσεις. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής επικαιροποιούν τις πληροφορίες αυτές τακτικά και τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής παρέχουν με διαφανή τρόπο στους χρήστες του συστήματος σαφείς πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση και την επεξεργασία των αιτημάτων σύνδεσής τους. Παρέχουν τις πληροφορίες αυτές εντός τριών μηνών από την υποβολή του αιτήματος. Όταν η αιτούμενη σύνδεση ούτε χορηγείται ούτε απορρίπτεται οριστικά, οι διαχειριστές συστημάτων διανομής επικαιροποιούν τις πληροφορίες αυτές τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

- 3α. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής παρέχουν στους χρήστες του συστήματος τη δυνατότητα να αιτούνται σύνδεση με το δίκτυο και να υποβάλλουν τα σχετικά έγγραφα αποκλειστικά σε ψηφιακή μορφή.
- 3β. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να μην εφαρμόζουν την παράγραφο 3 στις ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες εξυπηρετούν λιγότερους από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες ή εξυπηρετούν μικρά απομονωμένα συστήματα. Τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόζουν όριο χαμηλότερο από εκείνο των 100 000 συνδεδεμένων πελατών.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τις ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που εξυπηρετούν λιγότερους από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες να παρέχουν στους χρήστες συστήματος τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 μία φορά ετησίως και να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων διανομής για τον σκοπό αυτό.».

11) Στο άρθρο 33, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

- «1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, τα κράτη μέλη παρέχουν το απαραίτητο ρυθμιστικό πλαίσιο ώστε να διευκολύνουν τη σύνδεση δημόσια προσβάσιμων και ιδιωτικών σημείων επαναφόρτισης που διαθέτουν λειτουργίες έξυπνης φόρτισης και λειτουργίες αμφίδρομης φόρτισης σύμφωνα με το άρθρο 20α της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 με τα δίκτυα διανομής. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων διανομής συνεργάζονται κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις με κάθε επιχείρηση η οποία έχει στην ιδιοκτησία της, αναπτύσσει, λειτουργεί ή διαχειρίζεται σημεία επαναφόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη σύνδεση με το δίκτυο.

* Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).».

12) Το άρθρο 59 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

i) το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) σε στενό συντονισμό με τις άλλες ρυθμιστικές αρχές, να διασφαλίζει τη συμμόρφωση του ενιαίου μηχανισμού κατανομής που θεσπίστηκε βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής*, του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943, τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 59, 60 και 61 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, και από άλλη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, μεταξύ άλλων, όσον αφορά διασυνοριακά θέματα, και τις αποφάσεις του ACER, και να εντοπίζει από κοινού τη μη συμμόρφωση του ενιαίου μηχανισμού κατανομής, του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους· εάν οι ρυθμιστικές αρχές δεν έχουν κατορθώσει να καταλήξουν σε συμφωνία εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη των διαβουλεύσεων προκειμένου να εντοπισθεί από κοινού η μη συμμόρφωση, το θέμα παραπέμπεται στον ACER για λήψη απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942·

* Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας (ΕΕ L 259 της 27.9.2016, σ. 42).»

ii) το στοιχείο κστ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«κστ) να παρακολουθεί την άρση αδικαιολόγητων εμποδίων και περιορισμών στην ανάπτυξη της κατανάλωσης αυτοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, της κοινής χρήσης ενέργειας, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, συμπεριλαμβανομένων εμποδίων και περιορισμών που αποτρέπουν τη σύνδεση ευέλικτης κατανεμημένης παραγωγής ενέργειας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σύμφωνα με το άρθρο 58 στοιχείο δ).»·

β) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Η ρυθμιστική αρχή που βρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο εδρεύει ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας ή ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ έχει την εξουσία να επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στους εν λόγω φορείς όταν δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 ή προς τυχόν σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών ή του ACER, ή να προτείνει σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλλει τις εν λόγω κυρώσεις.».

13) Στο άρθρο 66 προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

«6. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 4, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς στην Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία είναι σε θέση να βασίζονται σε υπηρεσίες εξισορρόπησης που παρέχονται από εγχώριους προμηθευτές αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, εταιρείες συνδεδεμένες με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και άλλες εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην κυριότητα διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 54 παράγραφος 2, η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία μπορούν να επιτρέπουν στους οικείους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και σε συνδεδεμένες εταιρείες να έχουν υπό την κυριότητά τους, να αναπτύσσουν, να διαχειρίζονται και να εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας χωρίς να ακολουθούν ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία σύναψης συμβάσεων και μπορούν να επιτρέπουν στις εν λόγω εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας να αγοράζουν ή να πωλούν ηλεκτρική ενέργεια στις αγορές εξισορρόπησης

Οι παρεκκλίσεις που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζονται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη από την ένταξη της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας στην συγχρονισμένη περιοχή της ηπειρωτικής Ευρώπης. Όταν κρίνεται αναγκαίο για τη διατήρηση της ασφάλειας του εφοδιασμού, η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει παράταση της αρχικής περιόδου τριών ετών κατά πέντε έτη το ανώτερο.

7. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 4 και το άρθρο 54 παράγραφος 2, η Κύπρος μπορεί να επιτρέπει στον οικείο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς να έχει υπό την κυριότητά του, να αναπτύσσει, να διαχειρίζεται και να εκμεταλλεύεται εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας χωρίς να ακολουθεί ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία σύναψης συμβάσεων.

Η παρέκκλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται έως ότου το σύστημα μεταφοράς στην Κύπρο συνδεθεί με τα συστήματα μεταφοράς άλλων κρατών μελών μέσω γραμμών διασύνδεσης.».

14) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 66α

Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ενέργεια στη διάρκεια κρίσης των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας

1. Το Συμβούλιο δύναται, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, μέσω εκτελεστικής απόφασης, να κηρύξει περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) η ύπαρξη πολύ υψηλών μέσων τιμών στις αγορές χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, πολλαπλάσιες κατά τουλάχιστον δυόμισι φορές σε σχέση με τη μέση τιμή κατά τα προηγούμενα πέντε έτη, και ύψους τουλάχιστον 180 EUR/MWh, οι οποίες αναμένεται να διατηρηθούν για τουλάχιστον έξι μήνες· για τον υπολογισμό της μέσης τιμής κατά τα προηγούμενα πέντε έτη δεν λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι εκείνες για τις οποίες κηρύχθηκε περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας·
 - β) σημειώνονται απότομες αυξήσεις των τιμών λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 70 %, οι οποίες αναμένεται να συνεχιστούν για τουλάχιστον τρεις μήνες.
2. Η εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζει την περίοδο ισχύος της, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως ένα έτος. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στην παράγραφο 8 για διαδοχικές περιόδους διάρκειας το πολύ ενός έτους.

3. Η κήρυξη περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει της παραγράφου 1 διασφαλίζει θεμιτό ανταγωνισμό και δίκαιο εμπόριο σε όλα τα κράτη μέλη που επηρεάζονται από την εκτελεστική απόφαση, ώστε να μη στρεβλώνεται αδικαιολόγητα η εσωτερική αγορά.
4. Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για την κήρυξη περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία περιλαμβάνει την προτεινόμενη περίοδο ισχύος της εκτελεστικής απόφασης.
5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιήσει πρόταση της Επιτροπής που υποβάλλεται δυνάμει της παραγράφου 4 ή 8.
6. Όταν το Συμβούλιο έχει εκδώσει εκτελεστική απόφαση δυνάμει της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εν λόγω απόφασης, να εφαρμόζουν προσωρινές στοχευμένες δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι εν λόγω δημόσιες παρεμβάσεις:
 - α) περιορίζονται κατ' ανώτατο όριο στο 70 % της κατανάλωσης του δικαιούχου κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους και διατηρούν κίνητρο για μείωση της ζήτησης·
 - β) πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 4 και 7·
 - γ) κατά περίπτωση, πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου·
 - δ) είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να ελαχιστοποιούν οποιονδήποτε αρνητικό κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς.

7. Όταν το Συμβούλιο έχει εκδώσει εκτελεστική απόφαση δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν, κατά τη διάρκεια ισχύος της εν λόγω απόφασης, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 5 παράγραφος 7 στοιχείο γ), κατά την εφαρμογή στοχευμένων δημόσιων παρεμβάσεων στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 6 ή της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, να καθορίζουν, κατ' εξαίρεση και προσωρινά, τιμή για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) η τιμή που καθορίζεται για τους οικιακούς πελάτες ισχύει μόνο, κατ' ανώτατο όριο, για το 80 % της διάμεσης κατανάλωσης των νοικοκυριών και διατηρεί κίνητρο για μείωση της ζήτησης·
 - β) δεν γίνεται διάκριση μεταξύ προμηθευτών·
 - γ) οι προμηθευτές αποζημιώνονται όταν προμηθεύουν κάτω του κόστους με διαφανή τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις·
 - δ) όλοι οι προμηθευτές είναι επιλέξιμοι για την παροχή προσφορών στην τιμή για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους στην ίδια βάση·
 - ε) τα προτεινόμενα μέτρα δεν προκαλούν στρέβλωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
8. Σε εύθετο χρόνο πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος που καθορίζεται δυνάμει της παραγράφου 2, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση για την παράταση της περιόδου ισχύος εκτελεστικής απόφασης που έχει εκδοθεί δυνάμει της παραγράφου 1. Αν το Συμβούλιο αποφασίσει να παρατείνει την περίοδο ισχύος, κατά την εν λόγω παραταθείσα περίοδο εφαρμόζονται οι παράγραφοι 6 και 7.

Η Επιτροπή αξιολογεί και παρακολουθεί συνεχώς τις επιπτώσεις που προκύπτουν από τυχόν μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου και δημοσιεύει σε τακτική βάση τα αποτελέσματα των εν λόγω αξιολογήσεων.».

15) Στο άρθρο 69, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, η Επιτροπή υποβάλλει νομοθετική πρόταση μαζί με την έκθεση ή μετά την υποβολή της.

Κατά την επανεξέταση που διενεργεί η Επιτροπή αξιολογούνται, ειδικότερα, η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται στους τελικούς πελάτες και κατά πόσον οι πελάτες, ιδίως οι ευάλωτοι πελάτες και οι πελάτες που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, προστατεύονται επαρκώς δυνάμει της παρούσας οδηγίας.».

Άρθρο 3

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία έως ... [έξι μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας].

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με το άρθρο 2 σημεία 2) και 5), έως ... [24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας].

Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4 *Έναρξη ισχύος*

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος